

Resolucija o temeljih gospodarske politike za leto 1968

Zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine sta na svojih sejah ob koncu preteklega leta sprejela resolucijo o temeljih gospodarske politike za leto 1968. Najvažnejše ugotovitve o gibanju našega gospodarstva v letu 1967 in nalogah, ki nas na tem področju čakajo v letu 1968, so v resoluciji v glavnem navedene takole:

Ko sta zbora zvezne skupščine preučila ekonomski položaj in gospodarska gibanja v letu 1967, sta na osnovi tega v svojih sklepih ugotovila, da se uresničujejo temeljni smotri reforme. S tem, da smo odpravili najbolj izrazita inflacijska žarišča, smo dosegli pomembno stopnjo stabilizacije. Vzpostavljeno so usklajeni odnosi med splošno ponudbo in povpraševanjem, kar je vplivalo na boljše prekrbo gospodarsiva, bolj ustaljeno gibanje cen in počasnejše naraščanje življenjskih stroškov. V tako ustvarjenih razmerah smo pomembneje liberalizirali cene.

Spričo vseh teh sprememb so ekonomski nagibi izraziteje vplivali na sklepe samoupravnih organov v poslovanju delovnih organizacij. Tako nastajajo temeljne možnosti, da bi se izboljšalo funkcioniranje celotnega družbenega in gospodarskega sistema, ki sloni na neposrednem proizvajalcu kot nosilcu gospodarskega in družbenega napredka. S tem je hkrati ustvarjena podlaga, na kateri je treba v naslednjem razdobju nadalje izpopolnjevati gospodarski sistem in tako spodbujati k boljšim rezultatom gospodarjenja ter ustvarjati nove možnosti za razvoj samoupravljanja.

Z reformnimi ukrepi in srednjeročnim planom so bili začrtani odnosi v splošni delitvi družbenega proizvoda kakor tudi dinamika delitve do leta 1970. Toda v drugi polovici 1966. leta in v letu 1967 je prišlo do razpredelne v škodo akumulativni sposobnosti gospodarstva.

Omejitvena kreditna politika je v pomembni meri prispevala k doseženim uspehom v stabilizaciji. Niso pa bili bolj aktivno izkoriščeni nekateri instrumenti gospodarskega sistema, predvsem s področja politike delitve in osebnih dohodkov, proračunske politike in uporabe zakonskih in drugih ukrepov za uravnoteženo finansiranje socialnega zavarovanja in dru-

gih oblik porabe, kakor tudi davčne politike.

Problemi gospodarskega razvoja, posebno pojemajoča rast industrijske proizvodnje in njen neposredni vpliv na proizvodnost, rentabilnost in ekonomičnost, kakor tudi problemi zaposlenosti nastopajo v veliko ostrejši obliki na nezadostno razvitih področjih.

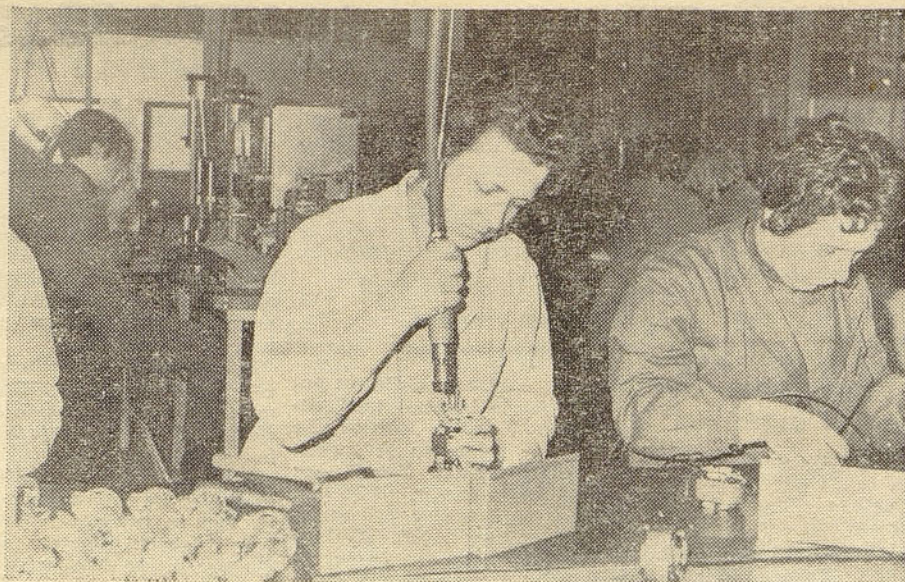
Pozitivni procesi prilagajanja razmeram, nastalim z reformo, ki so že značilni za številne delovne organizacije, se še niso dovolj razširili na vse gospodarstvo. Zaradi tega se še kažejo tendence po konserviranju sedanjega stanja, po nadaljnjem avtarkičnem razvoju, dalje nezadosten razvoj integracijskih procesov, zahteva po delovnih olajšavah, nezadostna skrb za to, da bi uporabljali sodobnejše tehnične in tehnološke dosežke in da bi zboljšali kvalifikacijsko strukturo zaposlenih.

Glede na sprejete ocene in stališča zastavlja zvezna skupščina kot temeljno nalogo ekonomske politike in gospodarskega razvoja v letu 1968: pospešili rast gospodarstva v razmerah, ko se nadalje spreminja njegova struktura in učinkovitost, kakor tudi okrepiti gospodarsko stabilnost.

V letu 1968 je mogoče doseči realno povečanje družbenega proizvoda kakor tudi industrijske proizvodnje za 3 do 4 odstotke, pri čemer naj ta rast sloni zlasti na nadaljnjem povečanju izvoza, hitrejšem usklajevanju proizvodnje s spreminjajočim se povpraševanjem na domačem tržišču in na povečani investicijski dejavnosti.

V letu 1968 je treba zagotoviti, da se bo nadalje zmanjšal primanjkljaj v plačilni bilanci in da se bodo povečale devizne rezerve. Pogoji za to je tudi, da se uvoz povečuje počasneje, kakor pa narašča izvoz. Pri tem je treba zagotoviti, da bo izmenjava bolj uravnotežena po posameznih valutarnih pod-

(Dalje na 6. strani)

Posnetek iz naše tovarne elektromotorjev v Železnikih, kjer skušajo doseči z novimi kontinuiranimi naročili pogoje za normalno poslovanje in gospodarjenje

Z izrednega zasedanja DS ZP

Novi zvezni devizni predpisi za poslovno leto 1968 so vse tiste, ki imajo opravka z uvozom-izvozom temeljito presenetili. Prvič zato, ker so bili objavljeni z veliko zakasnitvijo — namesto pred pol leta, šele sedaj v januarju — in drugič, ker so prinesli namesto pričakovane še večje liberalizacije in postopnega prilagajanja tržiščem v tujini, nove še ostrejšje pogoje poslovanja, ki bodo pri prizadetih proizvodnih podjetjih znizali že itak pičlo akumulacijo. Že po prvih ocenitvah so pri nas izračunali, da se nam bodo ob upoštevanju novega deviznega režima in povečane carinske stopnje povečali stroški poslovanja v enem letu za nič manj kot 800 milijonov S dinarjev, seveda če ne bomo povečali cen našim proizvodom. To pa še ni vse. Zaradi spremenjenega carinskega poslovanja so običajne vse pošiljke sicer pravočasno naročenega reprodukcijskega materiala in surovin, namenjene našim tovarnam, na carini in v nekaterih obratih oz. tovarnah so že delno ustavili proizvodnjo. Semiška tovarna kondenzatorjev bo tako v najboljšem primeru izpolnila januarski plan z 20 %.

Novi zvezni devizni predpisi so tako občutno prizadeli poslovanje našega podjetja, da je sklenil predsednik DS ZP inž. Marjan Japelj sklicati na podlagi pojasnil uprave ZP posebno zasedanje DS ZP. Z namencem, da se po eni plati člani DS ZP seznanijo z novimi drastičnimi ukrepi Zvezne administracije in po drugi, da DS ZP razčisti v našem podjetju sporna določila in ukrepe vse, da se ta določila spremene oz. preklicajo. Minuli petek je zasedal DS ZP na katerega so povabili poleg novinarjev pomembnejših listov v državi, tudi predstavnike občinske skupščine Kranj in nekatero republiko ter zvezne poslance. Tako so bili navzoči: sekretar občinskega komiteja ZK Kranj Martin Košir, predsednik občinske skupščine Kranj Slavko Zalokar, predsednik odbora republiške skupščine Aci Puhar in poslanec zveznega zbora za gospodarstvo Franc Bertonec.

Spremenjeni devizni režim nasprotuje intencijam gospodarske reforme

Po uvodnih besedah predsednika DS ZP inž. Marjana Japlja je prevzel besedo direktor Nabavne organizacije Vlado Sodin in povedal naslednje:

V zvezi s spremenjenimi deviznimi predpisi se je naše podjetje znašlo v izredno kritičnem položaju, saj je ostalo brez nekaterih nujno potrebnega materiala. Ko pregledujemo, zakaj je zastala proizvodnja v tovarni KONDENZATORJEV v Semiču in ELEKTROMECHANIKI v Kranju, ugotavljamo, da je v večini primerov prispel reprodukcijski material pravočasno na carino, vendar ga ni možno ocariniti, ker devizni predpisi niso še definirani. Gre predvsem za uvoz reprodukcijskega materiala po

režimih LBO in RK, to je polproizvodov črne metalurgije, raznih kemikalij, krogličnih ležajev itd.

Hkrati z novim deviznim režimom so se precej povečale tudi carinske stopnje za nekatere uvožene surovine in reprodukcijski material, kar bo imelo precejšen vpliv na določanje novih prodajnih cen. Če k temu dodamo še ogromno škodo, ki bo nastala zaradi vsaj polletne zamude pri objavi novih predpisov, potem lahko le ugotovimo, da se je naše podjetje srečalo s problemi, ki jih samo ne more rešiti. Vsakoletne spremembe gospodarskih predpisov in še posebej predpisi zunanjetrgovinskega poslovanja nam silno povzročajo težave. Devizni režim je v zadnjih letih doživel temeljite spremembe, saj vemo, da smo iz sistema kontingentiranega uvoza in izvoza v letu 1965 prešli na sistem delitve devizne kvote po republikah. S podružnico JUGOBANKE smo sklenili pogodbo, po kateri smo si z vezavo izvoza na uvoz sami ustvarili devize za lastno reprodukcijo.

V skladu z intencijami gospodarske reforme, sprostitve tržnih mehanizmov, inozemske konkurence in razmejnitve cen je bil izdelan nov devizni sistem z režimsko opredelitvijo in klasifikacijo materialov na GDK, LBO, LB in DK. Nov sistem je obetel izboljšanje za večino gospodarskih in predvsem industrijskih podjetij s tem, da so dobila možnost, da si sama kroje usodo z vezavo uvoza na izvoz po režimu GDK. Liberalizacija drugega materiala je bila vsklajena z restrikcijami dinarskih kreditov in deviznimi možnostmi gospodarstva. Ob sprejemanju dokumentov so nam merodajni zvezni organi zagotavljali, da gre za sistem dolgoročnega značaja in, da je pričakovati v naslednjih letih

(Dalje na 2. strani)

Z izrednega zasedanja DS ZP

Aparati: Proizvodnja v decembru

(Nadaljevanje s 1. strani)

nadaljnjo liberalizacijo režimov GDK, DK in D. Danes lahko samo ugotovljamo, da tudi ta sistem ni bil dolgoročen in da je bil že po prvem letu neuspešen.

Lanskoletni nesmiselni uvoz blaga bomo morali sedaj odplačati

Vsiljuje se vprašanje, zakaj državna administracija z Izvršnim svetom na čelu ne more zagotoviti stabilnosti deviznega sistema, ki nosi v sebi prav gotovo pozitivne intencije za nadaljnji razvoj. Zakaj šele ob zaključku poslovnega leta ugotavlja izredni debelans v zunanji trgovini in zakaj ukrepa šele ob zaključku leta?

Zakaj je lani dopuščala angažiranje konvertibilnih sredstev za blago drugorazredne vrednosti, ki ga mimo tega še doma v dovolj velikih količinah proizvajamo? Po drugi strani pa niso mogli zagotoviti domači proizvodnji zadosti deviz za uvoz reprodukcijskega materiala. Rigorozi ukrepi, ki so sledili ukrepom za izravnano zunanjetrgovinske bilance, so presenetili gospodarske organizacije. Konfuznost uvajanja novih meril daje vtis anarhije v zunanjetrgovinskem poslovanju. Naše podjetje to neposredno občuti skupaj z drugimi proizvodnimi organizacijami, ki verjetno niso na boljšem.

Spet privilegirani položaj za nekatere organizacije

Naše podjetje je bilo seznanjeno z novimi merili deviznega sistema šele letos 5. januarja. Kakšne posledice bo to imelo na bodoče poslovanje še ne vemo, niti v kakšnem obsegu bodo.

Prav gotovo pa bo naše podjetje prizadeto in zopet bomo doživeli prelivanje ustvarjenega dohodka na druga področja. Omejevanje uvoza pomeni za podjetje bistveno povečanje izvoza za enak obseg uvoza kot v minulem letu. Omejevanje uvoza osnovnih surovin črne metalurgije, krogličnih ležajev itd. stavlja naše podjetje v nekonkurenčen položaj do inozemskih proizvajalcev, ker bomo kupovali reprodukcijski material po višjih cenah. Posamezne grupacije si žele ustvariti privilegirani položaj s tem, da prisiljujejo nabavo materiala pri njih s pogoji, ki jih same postavljajo in izdajajo drugim organizacijam potrdila za uvoz le tistega materiala, ki ga same ne proizvajajo. Seveda so taki ukrepi naperjeni proti napredku v gospodarstvu, proti osnovnim intencijam reforme, ker jačajo centralistične težnje po urejanju gospodarskih zadev na državnem ni-

voju in prepuščajo usodo kolektivov posameznikom ali pa državni administraciji.

DS ZP ostro obsodil ponovno administrativno urejevanje gospodarstva

Po končanem obširnem pojasnilu in komentarju direktorja Nabavne organizacije Vlada Sodina se je razvila obširna debata. Govorili so: inž. Lojze Žumer, predsednik začasne uprave v Železnikih, inž. Alojz Grčar, direktor tovarne Boris Kryštufek, finančni direktor Slavko Fatur, vsi iz ELEKTROMECHANIKE, Franc Kočevar iz Semiča in drugi. Vsi so izrazili zaskrbljenost glede na novi devizni režim in prikazali škodo, ki jo bo utrpela naša proizvodnja v prihodnje.

Rezultat debate je bila splošna obsodba stalnih sprememb deviznega režima in sprejet predlog, po katerem bo štiričlanska komisija formulirala zahtevo pred zvezno upravo o spremembi novih določil.

Osnova za spremembo določil naj bodo tile predlogi:

1. ZIS oz. Sekretariat za zunanjo trgovino naj takoj predpiše prehodne odločbe za prvo trimesečje letošnjega leta s tem, da se sprost carinjenje reprodukcijskega materiala po režimu LBO, pred razdelitvijo kvote vzhodnih deviznih sredstev na podjetja. Kot osnova naj se vzame

vsota dodeljenih deviznih sredstev po režimu LBO vzhod iz prvega trimesečja lani.

2. Prav tako je treba nujno sprostiti uvoz reprodukcijskega materiala po režimu RK s tem, da se limitira uvoz za prvo trimesečje na višino sredstev, porabljenih v prvem trimesečju lani.

3. Podjetju je treba omogočiti uvoz reprodukcijskega materiala na odprt račun za dobo 60 dni tako, kot je bilo lani predvideno.

4. Plačila v tujini naj se ne omejujejo na tako nizke vsote, ker to ustvarja v podjetju in banki ogromno administrativnega dela ter stroškov. Limit naj bo isti kot lani.

Ob zaključku zasedanja DS ZP je bilo ponovno poudarjeno, da se naše podjetje z novim deviznim sistemom v taki obliki ne strinja in da obsoja neodgovorno eksperimentiranje v gospodarstvu. DS ne more razumeti, da je treba vsako leto menjati bistvene elemente oz. menjavati sisteme in da zvezna administracija ne more pravočasno zagotoviti vzporedna tehnična navodila za pravovčasno uresničevanje sprejetih predpisov. Za to so nedvomno odgovorni zvezni organi in osebe, ki jih vodijo. Le-te je treba končno poklicati na zagovor, ker povzročajo vsako leto gospodarstvu ogromno materialno škodo, ustvarjajo pa tudi težko politično vzdušje v organizacijah.

Marjan Kralj

Izvršitev proizvodnih nalog v mesecu decembru 1967. za tovarno električnih aparatov ima vse tiste značilnosti, katere smo zasledovali vse mesece v drugem polletju preteklega leta. Dinamični plan proizvodnje po fizičnem obsegu ni bil izpolnjen in smo ga dosegli le v višini 83,86%. S tem pa je zopet nižji tudi kazalnik kumulativne realizacije 88,64% za domače potrebe, za izvoz pa 185,04%. V decembru pa so bili v tej skupini doseženi uspehi za domače potrebe le v višini 69,07% na račun izvoza, kjer smo dosegli rekordno izpolnitev z 930,80%.

Po delovnih enotah je za leto 1967 izpolnila najbolje plan fizičnega obsega proizvodnje DE 700, obrat v Dobropolju. Sledi ji DE 500, obrat na Savski cesti, dočim je letni načrt najslabše izpolnila DE 600, obrat SVN v Stegnah, čeprav je imela ta enota v decembru visoko realizacijo prejšnjih zaostankov ni uspela nadoknaditi.

Tudi vzroki izpadov so v osnovi isti v decembru, kot smo jih ugotavljali v preteklem obdobju. Prvo mesto prav gotovo zavzema pomanjkanje specifičnih naročil, posebno s področja zaščitnih relejev in elementov avtomatike. Tudi kasno dospele specifikacije so v precejšnji meri povzročile, da finalizacija ni bila tako uspešna, kot bi jo bili v tovarni sposobni opraviti.

Na drugem mestu je izpadom botrovalo prepočasno (Dalje na 6. strani)

Resni napor za organizacijo elektronskega računskega centra

Zadnja seja UO ZP je bila spet zelo obširna. Kar osem točk se je vrstilo na dnevnem redu, ki ga je članom UO ZP predložil predsednik inž. Jože Bauman.

Za naše bralce smo izbrali v tem sestavku kratke informacije o treh pomembnih in perečih gospodarskih zadevah: deblokaciji starega žiro računa, organizaciji elektronskega računskega centra in predvideni integraciji našega podjetja z RIZ in RUDI ČAJAVEC.

O vseh preostalih točkah bomo spregovorili v poročilu z naslednjega zasedanja DS ZP.

Stanje na starem žiro računu se zadnjega pol leta ni kaj prida spremenilo. Račun je še vedno blokiran — po zadnjih podatkih — za dobrih 5 milijonov dinarjev, 2,5 milijona pa je poleg tega še netoženih zahtevkov.

Krivdo za to, da račun še vedno ni likvidiran, nosijo organizacije, ki iz svojega rednega priliva prek PSO niso v redu nakazale prispevkov na stari žiro račun po planu sanacije. Z izjemo organizacij ELEMENTI, NAPRAVE in USMERNIKI, so vse druge prekinile s poravnavo obveznosti.

Po izjavi finančnega direktorja so zato objektni vzroki, ker je podjetje z dolžni-

mi zneski reševalo uvoz — drugega izhoda pač ni bilo.

Glede na to, da se blokada starega žiro računa vleče že nekaj let in zadnje čase sploh ne premakne z mrtve točke, bomo morali tej zadevi posvetiti nekoliko več pozornosti. Res, da je podjetju uspelo znižati blokado od najvišje vrednosti približno 11 milijard S dinarjev na sorazmerno skromni znesek sedanjih 5 milijonov N dinarjev, vendar je treba upoštevati precej stroškov, ki nastajajo z zavlačevanjem likvidacije računa in pa ponovno možnostjo prelivanja sredstev med organizacijami.

Organizacija elektronskega računskega centra za obdelava

podatkov je vendarle krenila z mrtve točke. Zbran je team strokovnjakov, ki se intenzivno ukvarjajo s proučevanjem zamotane problematike obdelave podatkov, prav tako pa je predviden že novi predstojnik centra (inž. Jože Bauman). Določeni so še termini za programerske tečaje in kot vse kaže bo organizacija potekala mnogo hitreje odslej, čeprav bo potrebno po izjavi inž. Baumana celo leto za uvajanje v nov sistem obdelave podatkov.

Zanimivo pri vsem tem je, da ne bomo uporabljali že prispeli elektronski računalnik CDC 2100, marveč precej večjega CDC 3300. Slednji je ne samo večji, ampak tudi znatno hitrejši od prejšnjega, investicija zanj pa bo manjša, saj ga bomo kupili skupaj z Univerzo, Republiškimi izvršnim svetom in še nekaterimi drugimi manjšimi uporabniki. Stroški se bodo delili na tretjino, kar bo močno vplivalo na rentabilnost nabave računalnika. Velikost računalnika je tolikšna, da bo novoorganizirani center največji in najmoderneje

opremljen v državi in bo hkrati veljal kot odlična referenca za prodajo računalnikov CDC, čigar zastopnik v naši državi je ISKRA.

Zadeva o predvideni integraciji med našo ISKRO, zagrebškim podjetjem RIZ in banjaluškim R. ČAJAVEC se po izjavi generalnega direktorja tov. Logarja zadnji čas ni premaknila naprej zaradi tega, ker smo pri nas dali prednost notranjim organizacijskim vprašanjem, nadaljnjo razpravo o integraciji pa smo odložili za kratek čas.

Zadnje dni so razgovori o integraciji spet oživel, zlasti po zaslugi podjetja RIZ. Predstavniki obeh podjetij so imeli vrsto razgovorov z bankami, saj so finančna vprašanja temelj uspešne integracije.

Sedaj je vzklikla nova varianta integracije. Po njej naj bi potekala v dveh fazah. V prvi fazi naj bi se nekako do poletja združila ISKRA in RIZ, v drugi fazi pa naj bi se obema pridružil še RUDI ČAJAVEC. Zadeva je vredna premisleka in podrobne študija.

- KM -

Več vlaganja v raziskovalno - razvojne organizacije

Gospodarska reforma nas sili, da se moramo vedno krepkeje spoprijemati na domačem in tujem trgu s tekmeči iz zahoda, ki razpolagajo z naprednejšo tehniko in sodobnejšo tehnologijo od naše. Prednost, ki jo imajo tuji proizvajalci, ni slučajna. Plod tega so predhodno dobro opravljene tehnične raziskave in razvojno delo.

Težišče tekmovanja za pridobitev novih trgov in kupcev se v sodobno razvitih gospodarstvih danes ne nahaja v tolikšni meri v prodajnih organizacijah, kolikor v raziskovalno-razvojnih organizacijah proizvajalcev. O izidu tekme med konkurenti odločata največ sposobnost in naglica v razvoju novih ali izpopolnjenih, čim cenejših in za trg zanimivih izdelkov.

Osnova za programe raziskovalnih in razvojnih del, ki se običajno postavljajo za daljša obdobja, so predhodno opravljene tržne analize. Programi se sproti dopolnjujejo glede na novosti na trgu, ki

jih prinaša nagli razvoj tehnike v svetu.

Najhitreje med vsemi industrijskimi panogami se razvija elektronska industrija. (ZDA so imele leta 1947 približno 1.000 podjetij iz področja elektrone, leta 1966 pa 5.000 podjetij). V njeno raziskovalno-razvojno dejavnost se vlagajo, kot bomo kasneje videli, za naše pojme presenetljivo visoka sredstva.

Da bi ugotovili, kakšne so možnosti naše lastne raziskovalno-razvojne dejavnosti glede na razpoložljiva finančna sredstva, navajamo naslednje podatke:

TABELA 1

Leto	Delež stroškov za raziskave in razvoj v odnosu do vrednosti fizičnega obsega proizvodnje (v %)	Skupni znesek vlaganj za raziskave in razvoj (v milijardah S din)
1962	5,3	1.262
1963	3,6	1.194
1964	4,3	2.033
1965	3,4	1.774
1966	2,2	1.394

Zelo preseneča ugotovitev, da smo leta 1966, ko smo z znatno znižanimi carinskimi stopnjami po reformi široko odprli vrata domačega trga tujim proizvajalcem, vložili v raziskavo in razvoj relativno manj sredstev, kot pred reformo, v času obrambe našega gospodarstva z razmeroma visokim carinskim zidom. Pri proizvodnji v vrednosti 63 milijard S din, ki smo jo imeli leta 1966, smo vložili v raziskovalno-razvojno dejavnost približno enako vsoto, kot leta 1962, ko je vrednost

naše proizvodnje znašala komaj eno tretjino one iz leta 1966, oziroma okroglo 23 milijard S din. K temu bi dodali še zanimivo dejstvo, da smo leta 1965, ko smo dali razvoju relativno najmanjša sredstva, dosegli najugodnejši finančni rezultat od obstoja podjetja (1961).

Oglejmo si, kako vlagajo v primerjavi z nami v raziskovalno-razvojno dejavnost druga elektroindustrijska podjetja v svetu:

TABELA 2

	Delež letnih stroškov za raziskave in razvoj v odnosu do opravljenega letnega blagovnega prometa (prodane in fakturirane vrednosti blaga)				
	1966 v %	1965 v %	1964 v %	1963 v %	1962 v %
International Telephone and Telegraph Corporation (ITT), New York (ZDA)	10,4	10,2	11,3	12,0	13,8
Control Data Corporation (CDC), Minneapolis (ZDA)	16,1	12,5	12,6	11,4	8,1
Siemens A. G. Berlin (Zahodna Nemčija)	5,8	—	—	—	—
AEG, Frankfurt (Zah. Nemčija)	5,0	—	—	—	—
Nippon Electric Co., Ltd, Japonska	—	—	7,0	—	—
Hitachi, Japonska	—	—	5,0	—	—

Za zadnja štiri podjetja nimamo na razpolago podatkov za celotno obdobje 1962 do 1966. Pripominjamo, da vrednost opravljenega letnega prometa, ki služi pri navedenih podjetjih kot osnova za prikaz deleža za raziskave in razvoj porabljenih sredstev, lahko približno primerjamo z obsegom vrednosti letne

proizvodnje, ker se standardne zaloge pri teh proizvajalcih običajno bistveno ne spreminjajo.

Iz navedenih podatkov povzemamo:

1. največji delež stroškov za raziskave in razvoj v odnosu do letnega blagovnega prometa izkazuje ameriška

elektro — oziroma elektronska industrija;

2. zahodno-nemška in japonska elektroindustrija izkazuje neprimerno manjši delež stroškov za raziskave in razvoj, kot ameriška elektroindustrija, približno polovico manj, toda kljub temu delež ni manjši od 5%;

3. naš delež za stroške raziskav in razvoja v odnosu do vrednosti fizičnega obsega proizvodnje se je v zadnjih štirih letih tako znižal, da

pri stopnji 2,2% za leto 1966 ne znaša niti polovico deleža, ki ga izkazujejo podjetja zahodno-nemške in japonske elektroindustrije, in komaj približno 1/5 deleža podjetij ameriške elektroindustrije.

Točnejšo predstavo o sredstvih, ki jih že omenjena podjetja vlagajo v svojo raziskovalno-razvojno dejavnost, kakor tudi o gospodarskem pomenu teh podjetij nam omogočajo naslednji podatki:

TABELA 3

Firma	Leto	Število zaposlenih	Letni blagovni promet milijonov dolarjev	Za raziskave in razvoj milijonov dolarjev	Za raziskave in razvoj preračunano v milijarde S din
ITT	1966	204.000	2.121	220	275
CDC	1966	11.000	106	17	21,3
Siemens	1966	257.000	1.950	112,5	140,6
AEG	1966	125.000	1.000	50,0	62,5
Nippon Electric	1964	38.000	231	16,2	20,3
Hitachi	1964	129.000	1.100	55	68,8

(Znesek 106 milijonov dolarjev pri CDC predstavlja zgolj vrednost prodanih in fakturiranih izdelkov, brez prejetih najemnin za posojene elektronske računalnike in brez upoštevanja vrednosti za opravljene druge storitve, ki štejejo tudi v dohodek podjetja. CDC in ITT sta naša poslovna partnerja.)

Med navedenimi podjetji je nekaj gigantov elektroindustrije. Največja vlaganja v raziskave in razvoj, 220 milijonov dolarjev ali 275 milijard S din, izkazuje koncern ITT. V enem poslovnem letu je vložil ta koncern v raziskave in razvoj za 42 milijard starih dinarjev večjo vsoto od vrednosti celokupne proizvodnje našega podjetja od njegove ustanovitve (leta 1961) pa do leta 1966, ki je znašala 233 milijard S din.

Koncern ITT je relativno največ vlagal v raziskave in razvoj v letih 1962/1963, sadih teh vlaganj je pa žel v letih 1965/1966. Njegov blagovni promet je znašal l. 1962 1,090 milijonov dolarjev; v nadaljnjih štirih letih ga je podvojil in dosegel blagovni promet od 2.121 milijonov dolarjev in čisti dobiček v višini 89 milijonov dolarjev.

Poglejmo, kako sodi o tem uspehu samo vodstvo koncerna. Podatki so vzeti iz njegovega poslovnega poročila za leto 1966: »Doseženi rekord je uspeh dela vodstva in v letu 1959 zastavljenega si delovnega koncepta. Ta koncept je predvidel po značaju proizvodnje raznoliko sestavo družbe, ki naj bi imela dobro strokovno vodstvo in razvoju... Ustrezno svoji poslovni gibčnosti si je moral ITT ustvariti tudi primerne možnosti za postavitve dolgoročnega programa raziskav in razvoja. Cilj programa je bil,

da hitra rast ITT izhaja iz možnosti, da vnaprej čuti in predvidi potrebo po izdelkih, ki jih bo človeštvo uporabljalo v prihodnosti. Zanimiva je tudi izjava, ki jo je dal glede pomena raziskav v industriji prof. dr. Werner Kleen, sodelavec koncerna Siemens: »Napredek znanosti je tako nagel, da podjetje, ki razpolaga še s tako dobro tehniko, nima zadostne gotovosti za svojo prihodnost. Raziskave so neobhodna nužnost, če hoče biti še naprej konkurenčen.

Spričo takšne pozornosti, ki se posveča tehničnim raziskavam in razvoju v svetu, kot glavnim gibalnim silam industrijskega in gospodarskega napredka, smo zaskrbljeni za prihodnost naših tovarn in podjetij glede na pojav, ki ga opažamo doma v zadnjih letih. Iz leta v leto padajoča povprečna stopnja prispevka za raziskave in razvoj, ki je dosegla leta 1966 z 2,2% svoje najnižje stanje od ustanovitve našega podjetja, dopušča domnevo, da so ponekod še prisotni ostanki stare predreformne miselnosti, ki je dajala prednost proizvodnji pred razvojem.

Takšna miselnost je v osnovi zgrešena in nevarna. Z gospodarsko reformo se je situacija spremenila. Ni mogoče proizvajati vsega, neglede na ceno in kvaliteto. Domači trg je postal premajhen za naše zmogljivosti, in če hočemo živeti, moramo izvažati. Izvažati pa pomeni spoprijemati se bolj kot doma s tekmeči, ki proizvajajo sodobnejše, kakovostnejše in cenejše.

(Dalje na 6. strani)

da se izkoristi človekova ustvarjalnost za razvoj novih tehnologij, novih izdelkov in novih vrst storitev. Leta 1966 je delalo na raziskavah in razvoju približno 20.000 znanstvenikov. Stroški za te dejavnosti so znašali 220 milijonov dolarjev. V proizvodnji je bilo vključenih v tem letu prek 200 novih in izpopolnjenih izdelkov. V proučevanju in delu je več kot 1.500 pomembnejših raziskav in razvojnih nalog... »

Poročilo navaja dalje, na katera področja so usmerjene raziskave in zaključuje z ugo-

»ISKRA«
Tovarna kondenzatorjev
SEMIČ
objavlja
dve prosti delovni mesti
TEHNOLOG V TEHNOLOSKI PRIPRAVI DELA
Pogoji: Dipl. inženir elektro stroke šibkega ali jakega toka z odsluženim vojaškim rokom.
Pismena prošnje z dokumenti o šolski izobrazbi sprejema kadrovska služba tovarne kondenzatorjev v Semiču v roku 15 dni od dneva objave v časopisu Delo.

RAZGLAS
»ISKRA« ELEKTROMEĦANIKA KRANJ
objavlja prosto delovno mesto
PLANER METODIK
v delovni enoti »Plan in nabava«.
POGOJI: diplomirani ekonomist s 4-letno prakso. Pismene prijave pošljite na kadrovski oddelek »ELEKTROMEĦANIKE« — KRANJ do 5. februarja 1968.

Z ISKRA TOVARNA ZA ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO

V proizvodnem programu tovarne so tudi naslednji izdelki:

- Klasična tiskana vezja na pertinaksu, vitroplastu in toflenu s »stop« lakom in montažnim tiskom. Primerna za radijske sprejemnike, televizorje, ojačevalnike, telefone in enostavnejše naprave.
- Galvanizirana tiskana vezja na vseh materialih (pertinaks, vitroplast, toflen, fleksibl itd.). Primerna za preklopne stikala, drsne kontakte in vse zahtevnejše el. aparature.
- Tiskana vezja, galvanizirana s prevleko Sn/Pb 60/40, primerna za najzahtevnejše elektronske aparature, pri katerih se zahteva trajnost delovanja (vojaške naprave, računalniki itd.).
- Dvostranska tiskana vezja na vseh materialih, klasična in galvanizirana. Uporabljajo se pri miniaturnih elektronskih napravah.
- Obojestranska tiskana vezja z galvaniziranimi luknjami omogočajo spoj in se uporabljajo pri najzahtevnejših napravah.
- Napisne tablice, tiskane in eloksirane, vseh vrst in oblik.
- Dekorativne napisne tablice, izjedkane in eloksirane.
- Samolepilne etikete in napisne tablice na aluminijasti in papirni foliji ter foliji iz umetne mase.
- Vse druge vrste sitotiska na steklu, papirju in ostalih materialih.

Zagotavljamo hitro dobavo, nizke cene in odlično kakovost!

Uredništvo odpira polemiko o perečem problemu »IZUMITELJSTVO IN TEHNIČNE IZBOLJŠAVE V ISKRI«

Pojdimo v korak s časom

Človekovo znanje vedno hitreje narašča. Vedno hitreje se razvija tehnika, medicina in druge veje znanosti. Računski stroji rešujejo v parih sekundah naloge, ki jih včasih cele brigade strokovnjakov po večmesečnem delu ne bi tako zadovoljivo in brez napak rešile.

Kdo pa je omogočil tak napredek? Edini odgovor je: Človek! oz. njegova sposobnost misliti in logično sklepati. Vsakdo nekoliko pripomore k temu razvoju. V svetu se vlagajo ogromna sredstva v razvoj. S sistematskim razvojnim delom odkrivajo posamezniki in skupine strokovnjakov vedno nove probleme, spuščajo se vse globlje v morje neznanja in raziskujejo njegove globine.

Se mi lahko primerjamo z Evropo, Ameriko in Rusijo? Kaj smo storili, da bi šli v korak z razvitimi deželami? Brez dvoma veliko!

Pri nas izdajo mnogo več patentov občanom kot pa delovnim organizacijam. Vprašam se zakaj in kako je to mogoče. Delovne organizacije imajo moderne aparate, strokovnjake — pa vendar!?

V Zahodni Evropi je razmerje izdaj patentov močno nagnjeno v korist delovnih organizacij.

Mi Jugoslavlani rajše drago kupujemo licence, le malo naših podjetij pa je prodalo svoje licence v tujino. Pri nas, kot da ne zaupamo domačim avtorjem. Mnogi naši izumitelji prodajajo v inozemstvo svoje patente, ker je domača industrija nezainteresirana.

V neki delovni organizaciji v Bosni je strokovnjak dobil nalogo modernizirati tehnološki postopek. Vrsto let je delal na tem problemu. Razvijanju svoje naloge se je posvetil z dušo in telesom. Konstruiral je nove stroje in končno mu je uspelo razviti popolnoma nov postopek z novimi stroji. Zaradi svojega dela je zanemarjal družino in trošil za eksperimente svoj denar.

Brez dvoma, da je naredil več, kot je od njega zahtevala naloga. Od podjetja je zahteval odškodnino pa so ga zavrnil čez, to je bila njegova službena dolžnost. Svoj izum je zaščitil in delovni organizaciji ni hotel brez odškodnine odstopiti svoje znanje, zato je dobil odpoved. Odsel je v Francijo k neki sorodni firmi in od tam v naših časopisih objavil nekatere misli.

Pravi, da si tudi v najbolj skritih mislih ni predstavljal, da ga bodo tako sprejeli. Za patent je dobil 10.000 dolarjev in 4.000 frankov mesečne plače. Da pa bi bila ironija še večja, sedaj ista tovarna, ki mu je dala odpoved, kupuje za drag denar od francoske firme te stroje in tehnološki postopek.

Kako je v »Iskri« s tem? Mi imamo pravilnik o izumih in tehničnih izboljšavah, ki je izdelan na osnovi zakona o izumih in tehničnih izboljšavah. Člen 96 tega zakona oziroma člen 6 točka 2 našega pravilnika med drugimi ne dovoljuje zahtevati nagrado za tehnično izboljšavo ali izum konstruktorjem, tehnologom in sodelavcem razvoja.

Tako sicer trdi zakon, vendar se zakon tolmači na več načinov. Pri nas ga tolmačimo napačno. Tudi zgoraj omenjeni sodelavci so upravičeni, da dobijo nadomestilo za tehnične izboljšave saj vemo, da pa pri nas velja načelo nagrajevanja po učinku.

Primer! Več strokovnjakov išče isto rešitev in eden med njimi jo najde. Brez dvoma je oškodovan, če ni nagrajen, ker je več naredil kot ostali in ni pravično, da ima isti osebni dohodek. Vse rešitve, ki presega okvirje zadane naloge in predstavljajo dobro tehnično izboljšavo, morajo biti nagrajene.

Z napačnim tolmačenjem člena 96 je moč razumeti, naj posamezniki, ki se v podjetjih ukvarjajo z izumiteljstvom, delajo na področjih, kjer niso strokovnjaki. Gradbeniki npr. konstruirajo stroje, kemiki — gradijo hiše, strojniki delajo kemične analize ipd. Smešno, kaj ne! Vendar je to res. S pravičnim odnosom do izumiteljske dejavnosti lahko dosežemo odlične rezultate.

Vsakdo naj dela na področju, za katerega je strokovnjak. S pravilno stimulacijo pa bomo na vsak način pospešili to dejavnost in imeli vsi koristi, delavci, podjetje in tudi skupnost.

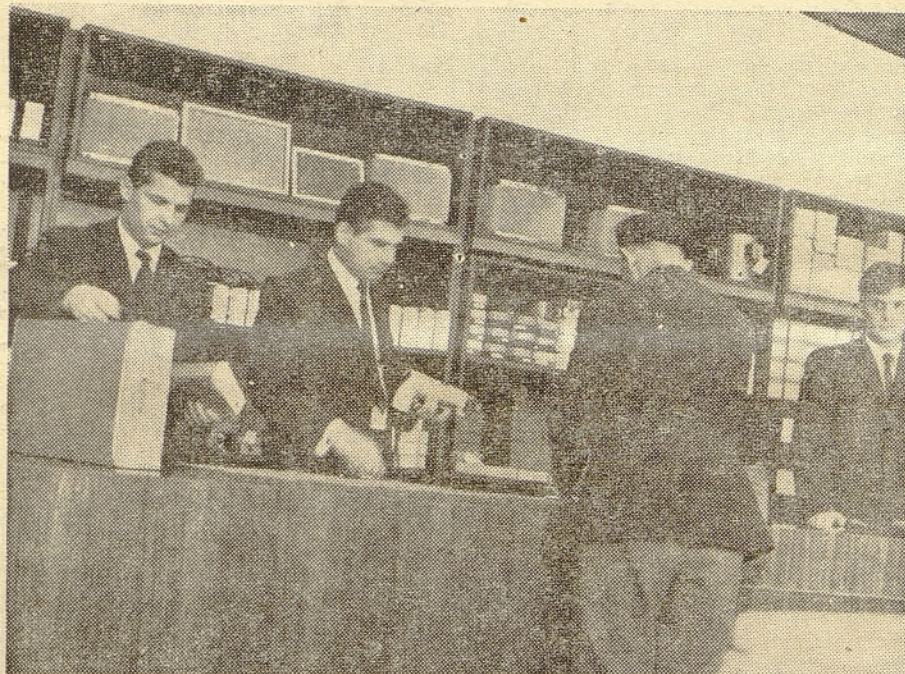
Seveda se pri tem lahko pojavijo izrabljanja posameznikov. Proti temu lahko sprejememo predpise kot npr. da avtor ne more biti nagrajen za izboljšavo svoje stare konstrukcije, ker bi moral že prvič dati najboljšo rešitev, konec koncev pa imamo v tovarni še strokovno komisijo, ki lahko ugotovi dejansko stanje.

To je samo nekaj misli. Zdi se mi nujno, da tovarna čimprej sprejme dopolnitve pravilnika in pospeši izumiteljstvo. Imamo mnogo težko rešljivih problemov. Razpišimo natečaj, dajmo nagrade in ni vrag, da ne bi nekdo »pogruntal« prave poti. Pohvalimo avtorje izumov in tehničnih izboljšav, dajmo jim diplome, pokažimo te ljudi vsem, ne pa, da njihova imena zaradi nevoščljivosti sodelavcev skrivamo, kot da so prestopniki in ne hvale vredni sodelavci.

Josip Stirn., dipl. inž.

Pripomba uredništva: O tem problemu smo v našem časopisu že večkrat pisali, žal se zadeva še ni premaknila nikamor. Ali »fovšarija« res tako gori, da nihče ne upa pogasiti ta ogenj?

Uredništvo odpira zadevno polemiko, zato se obrača na vse komisije za izume in izboljšave po naših tovarnah, da javno, prek našega glasila povedo svoje mnenje. — Rok 27. januarja. Hkrati vabimo vse člane Iskrinega kolektiva, ki jih to zanima, naj pošljejo uredništvu Kranj, Savska loka 4 svoja mnenja in pripombe, ki bodo objavljene v polemiki »Izumiteljstvo in tehnične izboljšave v ISKRI.« Vsi objavljeni prispevki bodo honorirani.

Kot vsako leto je bil tudi v lanskem decembru višek prodajne sezone. V naši prodajalni v Ljubljani so morali z manjšim prodajnim personalom srečati kupcem, kajti nekaj prodajalcev je moralo prodajati na tradicionalnem novoletnem sejmu na Gospodarskem razstavišču Morda vsi kupci niso bili hitro postreženi, vendar so prodajalci naredili vse, da je bilo zastojev čimmanj.

Med našimi jubilaranti

(Rada se spominjam prvih let dela v »Iskri«)

Tov. Vera Jelič je 12. apr. 1967 praznovala 20-letnico dela v »Elektromehaniki«. Ob slavu v tovarni je ob novem letu med 131 jubilaranti prejele v spomin tudi ročno uro. Ni bila navdušena za razne izjave, vendar je na daljše prigovarjanje povedala, da se je že kot 15-letno dekle zaposlila v tovarni »Iskra«, ker je morala zaradi hude boleznj prekiniti šolanje na medicinski šoli. 12. 4. 1947 je prvič prestopila vrata »Iskre« v Kranju. Z delom je najprej pričela kot delavka v mali strugarni v produkciji, nato

je bila 11 let v navijalnici, sedaj pa opravlja delo vknjiževalke v obratu števecv.

Omenila je, da se zelo rada spominja prvih let dela v »Iskri«, da je bil kolektiv takrat bolj enoten, da so takrat opravili precej udarniškega dela, pa to ne samo v tovarni, ampak tudi na terezu in da je bilo več kolektivnih izletov.

Ob koncu je dejala, da je z delom, ki ga opravlja, zadovoljna, le da bi bilo prav, če bi bilo delo bolj vrednoteno, ker to vzpodbudno vpliva na človekovo osebnost in njegovo delo.

Iščemo nove sodelavce

ISKRA
Prodajno servisna organizacija
Ljubljana

ISČE NOVE SODELAVCE

Centralni servisni obrat Ljubljana

A) V delavnici generalnega remonta avtoelektričnih izdelkov:

TEHNIČNI REFERENT

Pogoji: Srednja strokovna izobrazba ali VK delavec jaknega toka s 5-letno prakso v avtoelektrični stroki. Po možnosti 3 leta tehnološke prakse v proizvodnji

MEHNIK

Pogoji: Izpit za KV mehanika v avtoelektrični stroki z dveletno prakso in odsluženim vojaškim rokom.

KONTROLOR

Pogoji: Srednja strokovna ali VK izobrazba strojne stroke z najmanj 3-letno prakso na področju kontrole.

NAVIJALEC

Pogoji: KV delavec z 2-letno prakso v stroki el. strojev.

B) V delavnici naprav za avtomatizacijo v industriji

TEHNIK

Pogoji: TSS ali VK delavec s 5-letno prakso na vzdrževanju orodnih strojev in el. opreme (vzdrževanje programatorjev).

C) V delavnici telefonije

TEHNIK

Pogoji: TSS ali VK delavec šibkega toka s 5-letno prakso na vzdrževanju in popravilih avtomatskih telefonskih central sistema CROSSBAR.

MEHNIK

Pogoji: VK ali KV mehanik šibkega toka, do 3 leta prakse na vzdrževanju in popravilih avtomatskih telefonskih central.

TEHNIK

Pogoji: TSS ali VK delavec šibkega toka s 5-letno prakso na vzdrževanju VF in brezžičnih zvez. Posebni pogoji: Za delovna mesta B in C se zahteva vozniški izpit B kategorije.

Tehnično ekonomski biro za servisno dejavnost

TEHNIČNI REFERENT

za vodenje pogodbenih servisnih delavnic

Pogoji: TSS ali VK delavec jaknega toka z 10-letno prakso na popravilih in vzdrževanju gospodinjstskih el. aparatov, električnega orodja. Posebni pogoji:

1. Zaželeno je, da ima kandidat od zahtevane prakse najmanj 3 leta prakse v gospodarsko tehnični službi (GTS).

2. Lastno vozilo in vozniški izpit B kategorije.

REFERENT

za vodenje tehnične dokumentacije

Pogoji: TSS ali VK delavec el. stroke s 5-letno prakso od tega najmanj 2 leti tehnične arhivske službe. Delovna mesta je možno zasesti s 1. 2. 1968.

Prednost imajo pri izbiri kandidatov štipendisti PSO, štipendisti ZP Iskra in delavci ZP Iskra. Ker Prodajno servisna organizacija ne razpolaga s stanovanji, imajo prednost kandidati s stanovanjem na področju Ljubljane. Osební dohodek po Pravilniku o delitvi OD Iskre PSO. Sprejeti delavci bodo morali opraviti poskusno delo.

Vsi kandidati za navedena delovna mesta naj pošljejo svoje vloge na naslov: ZP ISKRA Kranj, Prodajno servisna organizacija LJUBLJANA, Organizacijsko-kadrovski sektor, Masarykova 15.

Iz Elektromehanike

Leto smo uspešno zaključili

V decembru tovarna ni dosegla po planu predvidene proizvodnje. Razlika sicer ni velika, vendar pa tolikšna, da nismo dosegli zelene proizvodnje v vrednosti 230 milijon N din, čeprav je bil letni plan presežen za skoraj 4 odst. Proizvodnja v decembru je bila približno taka, kot vse mesece lanskega leta in ni več prišlo do tako visoke proizvodnje kot prejšnja leta. To lahko smatramo tudi kot uspeh, saj se je proizvodnja normalizirala in teče precej enakomerno skozi vse leto.

PROIZVODNJA V DECEMBRU 1967

Obrati — panoge	%
Rotacijski stroji	100.8
Števci	90.1
Stikala	95.2
Kinoakustika	100.1
Telefonija	112.1
Urni mehanizmi	134.8
Orodjarna	61.2
Merilne naprave	145.8
Produkcija delov	52.1
Vzdrževanje	1093.4
Skupaj	98.4

Pregled kaže, da je bil december povprečni mesec lanskega leta, dočim je prejšnja leta imel mesec december izredno visoko proizvodnjo. To se je dogajalo zato, ker tekom leta večkrat ni bilo mogoče izdelkov dovršiti iz različnih razlogov. Spodrsrljaju v decembru je botrovalo nekaj težav, deloma pa tudi želja, da naj bi delo teklo normalno tudi v mesecu januarju, ne pa da se v decembru skuša za vsako ceno narediti čim več — ne glede, kaj bo v naslednjem mesecu.

Obrat rotacijskih strojev je predvideno proizvodnjo dosegel, čeprav ni bila izdelana celotna količina strojev EVS-06 in to zaradi težav z rotorji.

Obrat števecv je imel tudi v mesecu decembru težave zaradi prehoda na razred 2. Zato je bilo izdelanih nekoliko manj števecv, kot prejšnje mesece. Precejšnji izpad pa je povzročila zopet stikalna ura, ker je bila izdelana približno polovica predvidene količine. Vzrok za izpad je bil v pomanjkanju nemirk.

Obrat »stikala« je tudi v mesecu decembru skrbel za to, da se zaloge gotovih izdelkov ne bi preveč povečale. Skušal je izdelovati tisto, kar je za tržišče zanimivo, ne pa za vsako ceno izvršiti plan proizvodnje.

Kinoakustika tudi v decembru ni izdelala predvidene količine projektorjev 8 milimetrov. Projekcijske žarnice so namreč prispele prepozno, da bi bilo mogoče oddati na skladišče vse izdelane projektorje. Več je bilo izdelanih projektorjev za film 16 mm, saj jih tržišče nujno rabi, poleg tega smo pa bili v zaostanku po planu.

ATN — V telefoniji je v decembru delo teklo normalno, vendar v želji povečevanja kapacitet. S povečanjem na nekaterih delovnih mestih so se pokazale potrebe po vsklajevanju tudi na ostalih delovnih mestih in bo ta proces tekkel tudi naslednje mesece.

Obrat urnih mehanizmov v Lipnici je tudi v decembru izdelal znatno večje količine števecv pogovora, kakor je bilo predvideno. Obrat je imel še vedno težave zaradi sestavnih delov iz plastičnih mas.

Merilne naprave so v mesecu decembru dosegle rekordno proizvodnjo in upamo, da bo proizvodnja narasčala tudi v naslednjih mesecih.

Če analiziramo delo v posameznih obratih v letu 1967, vidimo, da samo kinoakustika ni dosegla predvidene proizvodnje.

LETNA PROIZVODNJA

Obrati — panoge	%
Rotacijski stroji	104.6
Števci	103.1
Stikala	105.9
Kinoakustika	95.9
Telefonija	103.2
Urni mehanizmi	105.9
Orodjarna	120.9
Merilne naprave	153.3
Produkcija delov	90.1
Vzdrževanje	217.1
Skupaj	103.7

Pri rotacijskih strojih tržišče ni absorbiralo predvidene proizvodnje strojev EVS-10, zato je bilo izdelanih manj kot je predvideval plan. Zato pa je bila izdelana večja količina strojev EVS-06, ki smo jih izvažali v Svico. Števecv je bilo izdelanih kar 40.000 kosov več, kot je predvideval plan. Zaradi znanih težav pa je bilo izdelanih le polovico predvidene količine stikalnih ur. Stikala so znižani plan proizvodnje še nekoliko presežila, čeprav v zadnjih mesecih zaradi spremenjenih potreb tržišča, mesečni plani po vrednosti niso bili dosežani. Kinoakustika predvidene proizvodnje ni dosegla v glavnem zaradi poznega začetka montaže projektorja 8 mm. Nekaj manj je bilo izdelanih tudi projektorjev za film 16 mm, saj so bile v prvi polovici leta v montaži hude težave s prejšnjim adapterjem. Delo je steklo šele, ko je prišel v montažo novi adapter. Telefonija se je v preteklem letu uredila, tako da v drugi polovici leta ni bilo več zastojev in je začelo delo teči enakomerno.

Zato so se v zadnjih mesecih vlagali naporji za povečanje proizvodnje, saj se za leto 1968 pred obrat postavlja znatno večja naloga. Obrat urnih mehanizmov je bil večji del leta v hudih težavah zaradi zmanjšanja proizvodnje dvotarifnih številčnikov. Izpadle proizvodnje v kratkem času ni bilo mogoče nadomestiti z novo. Zaradi tega je bilo treba nekaj delavcev premestiti v Kranj. V zadnjih dveh mesecih se je stanje uredilo, saj se je povečala proizvodnja števecv pogovorov, ki se izdelujejo tudi za izvoz. Obrat merilnih naprav je že v 1. letu svojega obstoja dosegel zelo lep uspeh. V prihodnosti od tega obrata še veliko pričakujemo in moramo storiti vse, da se bo razvijal.

Čeprav je bil letni plan presežen le za 3.7 %, pa predstavlja ta po vrednosti kar 823 milijonov S din. Se večji uspeh pa predstavlja povečanje proizvodnje z ozirom na leto 1966.

PRIMERJAVA PROIZVODNJE 1966 — 1967

Obrati — panoge	%
Rotacijski stroji	111.5
Števci	102.5
Stikala	131.2
Kinoakustika	164.4
Telefonija	120.7
Urni mehanizmi	260.5
Produkcija	123.6
Skupaj	119.9

To povečanje znaša kar 20 odst., kar je za obstoječe razmere izredno visok odstotek. Največje povečanje je dosegla kinoakustika in to kar za 64 %. Pri urnih mehanizmih izgleda % sicer zelo visok, vendar to velja le za eksterno proizvodnjo, dočim skupna proizvodnja ni bistveno porasla. Lep uspeh je dosegla tudi telefonija, posebno če upoštevamo, da se je v prvi polovici leta še morala boriti z začetnimi težavami.

Lahko smo ponosni na uspehe preteklega leta. Lahko trdimo, da je tovarna prebrodila krizo, ki jo je doživljala še predkratkim. Vemo sicer, da tudi v letu 1968 ne bomo brez težav, mogoče bodo celo večje kot v letu 1967. Pričakujemo pa, da bo enotnost članov kolektiva premagala vse težave. Naša tovarna je dovolj zgodaj spoznala, da reforma ni samo fraza, dobro vemo, da k uspehom lahko pripomore samo boljše delo!

Pomočnik direktorja:
Alojz Grčar, dipl. ing.

Obvestilo

Klub štipendistov Združenega podjetja Iskra bo organiziral v soboto dne 27. 1. 1968 smučarski trening za »ISKRIADO«.

Prijavite se v referatu za štipendije, Ljubljana, v zgradbi občine Šiška ob Celovški cesti do vključno četrta 25. 1. 1968. Tam boste lahko dobili tudi vse ostale informacije.

Klub štipendistov

(Nadaljevanje s 3. strani)
še izdelke od naših. To jim omogoča njihov razvoj, pri katerem, to smo videli, ne štedijo s sredstvi.

Da vzdržimo tekmo s takšnimi tekmeci, moramo prodajati izdelke pod običajno ceno, z različnimi popusti, bonifikacijami in podobno. Pri dobavljenih izdelkih slabše kakovosti je to še celo občutljivo. Tako izgublamo na trgu denar, za katerega smo menili, da ga lahko prihramo pri razvoju. Izgublamo še več, konkurenčno sposobnost, ugled in dober glas, vrline, ki ogromno pomenijo v poslovnem svetu.

Slabitev razvoja, ki je hrbtenica vsake proizvodnje, pomeni tudi slabitev naše poslovne sposobnosti. Posledica takšnega stanja bi bila, da bi morali, če bi si hoteli zagotoviti obstoj, vse češče se gati po tujih iznajdbah in patentih, ki bi jih morali radi naše oslABLJENE poslovne sposobnosti vedno dražje plačevati.

Sklicevanje na pomanjkanje denarja za razvoj ni upravičeno. Res je, da ima podjetje zaradi svoje kapitalne graditve velike finančne obveznosti in da potrebuje za plačilo teh precejšnja sredstva. Drži pa tudi, da ima velike, še neizkoriščene rezerve, ki se skrivajo v: nezadostno koriščenih zmogljivostih, nizki produktivnosti, nesmotrnem koriščenju kapitala (prekomerno visokih zalogah in terjatvah od kupcev, zaradi česar plačujemo bankam visoke, nepotrebne obresti), pomanjkljivi organizaciji dela, nezadostno izkoriščeni strokovnosti, previsokem izmetu v proizvodnji in končno tudi v premalo učinkovitem razvoju. Z realizacijo teh rezerv je mogoče doseči več kot zadostna sredstva za kritje stroškov raziskovalno-razvojnega dela v obsegu in na ravni, ki bi ustrezala veličini in potrebam našega podjetja.

Premisliti velja, kaj je boljše: krepiti raziskovalno-razvojno dejavnost, ki naj bi bila poročstvo za tehnični in gospodarski napredek podjetja, kot to delajo podjetja v vseh razvitejših gospodarstvih na svetu, ali sprijazniti se z dejstvom postopnega odmiranja proizvodnje, ki sčasoma ne bo mogla dati trgu tega kar on rabi, našim proizvajalcem pa ne potrebnega kruha.

Da bi bolj približali našo raziskovalno-razvojno dejavnost ravni, na kakršni se nahaja ta dejavnost v deželah z razvitejšim gospodarstvom in da bi dosegli boljše učinke, bi morali po našem mnenju med drugim:

1. opreti dobro proučene dolgoročne programe raziskovalno-razvojnih del na predhodno opravljene temeljite tržne analize;
2. doseči najozožjo povezavo med proizvodnjo in razvojem;

3. razvijati gospodarjenje v tej dejavnosti dosledno na podlagi njegovih treh osnovnih sestavljenk: časa, cene in kakovosti dela.

Najvažnejši je čas. Kdor počasi razvija, izgublja bitko. Za nas velja, da prepočasno razvijamo. Torej so v času rezerve, ki jih je moč izkoristiti. Posredno bi te rezerve služile samemu razvoju za krepitev njegove materialne baze, neposredno bi se pa izražale v sodobnejši, cenejši in zato bolj konkurenčni proizvodnji.

Učinkovitost razvoja slabi tudi nestalnost njegove finančno-materialne baze, ki se menjava iz leta v leto. Če hočemo imeti učinkovit razvoj, mu moramo zagotoviti stalno in čvrsto finančno-materialno bazo.

Računi, ki jih je izdelalo tehnično-programsko podjetje kažejo, da bi bilo mogoče zagotoviti potrebno stalnost in čvrstost materialne baze razvoja, če bi za nekaj prihodnjih let določili nespremenljivo 3,5%

no povprečno stopnjo v odnosu do vsakoletne vrednosti fizičnega obsega proizvodnje. To je približno stopnja, ki smo jo poznali še leta 1965, ki pa je, kot smo videli iz prednjih podatkov, daleč pod stopnjami, kakršne uporabljajo za kritje stroškov raziskav in razvoja proizvajalci v razvitejših gospodarstvih na svetu. Pripomniti moramo, da se v okviru te povprečne stopnje za podjetje, določijo za poedine tovarne, enako dosedanja praksi, posebne, višje in nižje stopnje, pač glede na vrsto in značaj njihove proizvodnje in glede na potrebe njihovega razvoja.

Po vsem, kar je bilo napisanega o raziskavah in razvoju, se postavlja na koncu vprašanje, ali so delovni kolektivi naših tovarn pripravljeni, da prisodijo tem dejavnostim pripadajoče jim mesto. Če bodo to storili, ne bodo dokazali samo svoje gospodarske zrelosti, ampak zagotovili si bodo tudi svoj jutrišnji kruh.

Daniilo Martelanc

(Nadaljevanje z 2. strani)

usvajanje novih izdelkov, predvsem v celotnem izboru področij pri posameznih tipah. Tu moramo sicer upoštevati, da je marsikatero razvojno rešitev potrebno in možno obdelati šele v traku in proizvodnji, vendar bi morale biti prav zato cene o potrebnem času za takšno obdelavo bolj natančno določene in pri tako občutljivih primerih ne bi smeli s prevelikim optimizmom ocenjevati roke, ko bo redna proizvodnja tudi tržno sposobna.

Pomanjkanje gradiv je sicer tudi od časa do časa zaviralo normalni potek proizvodnje. Tu so bile najtežje situacije s kooperanti in delno tudi z uvoznimi gradivi, posebno tam, kjer smo morali zaradi sprememb v normativu gradiva naravnost izsiljevati dobavne roke, kar je pri tem poslovanju že prava umetnost. Vendar lahko na splošno trdimo, da je bila problematika skoraj nepomembna in da je bilo to vprašanje reševano v letu

1967 neprimerno boljše kot v prejšnjih letih. Tako problematiki pri oskrbi z reprodukcijskimi gradivi skorajda ne moremo šteti za vzrok slabšega izpolnjevanja fizičnega načrta proizvodnje.

Zato nas v letu 1968 takšno stanje sili, da bomo predvsem prvima dvema omenjenima problemoma posvetili največjo pažnjo. Doseči moramo to, da bomo z urednimi ekonomskimi odnosi zainteresirali tako razvojno organizacijo, kot prodajo, da bodo proizvodnja v tovarni smatrali kot svoj plan in svojo osnovno nalogo — kot je to skrb vseh članov kolektiva v tovarni, posebno pa njenih samoupravnih organov in njenega vodstva. Vsi skupaj moramo težiti, da bodo vse v načrtu zajete naloge razvojno in tehnološko dognane, da bo v planiranih količinah in po planiranem asortimentu tudi dovolj specificiranih naročil in da bodo ta naročila ob roku, v stalni kvaliteti in potrebnem izboru tudi narejena.

L.

Resolucija o temeljnih gospodarsko ...

(Nadaljevanje s 1. strani)
ročjih, na višji stopnji skupne izmenjave.

Bistven sestavni del politike, s katero pospešujemo rast gospodarstva, je, da zagotovimo možnosti in dosežemo hitrejši razvoj gospodarstva nezadostno razvitih republik in pokrajin, v skladu s politiko, začrtano s srednjeročnim planom.

Prvi pogoj za uresničitev temeljnih smotrov ekonomske politike je, da pospešimo proces modernizacije gospodarstva, predvsem z znanstveno organizacijo dela, sodobno tehniko in tehnologijo, razvijanjem integracije, široko uporabo dosežkov znanstveno raziskovalnega dela v državi in z uporabo tujih izkušenj, ob nenehni krepitvi in izpopolnjevanju znanstveno raziskovalnega dela v delovnih organizacijah, z zboljšanjem strukture zaposlenih, s politiko izobraževanja kadrov in — na teh osnovah — hitreje zboljšati proizvodnost dela. Take procese je treba spodbujati tudi s kreditno politiko poslovnih bank in s politiko programiranja dela znanstveno raziskovalnih inštitutov.

Kar zadeva ukrepe, ki naj vplivajo na nadaljnjo razširitev izmenjave s tujino, je določen obseg in način pridobivanja deviznih sredstev v letu 1968 za urejeni del uvoza z namenom, da bi omogočili popolnejše ravnovesje v izmenjavi; uvedli smo spremembe v blagovnem režimu, s katerimi se bo okrepila dosežena stopnja liberalizacije v zunanji trgovini in bodo odpadle tiste pomanjkljivo-

sti, zaradi katerih smo v minulnem letu uvažali tudi, ko je bilo to odveč; sprejeli smo ukrepe, ki naj prispevajo k ustrežnejši ureditvi izmenjave z državami, katerimi ta poteka na podlagi bilateralnih pogodb. Z namenom, da uravnotežimo izmenjavo in zavarujemo domačo proizvodnjo po načelih, določenih z reformo, bomo sprejeli tudi spremembe in dopolnitve zakona o carinskih tarifih in predpise o uporabi retencijske kvote.

Z namenom, da bi nadalje izpopolnili sistem dohodka in osebnih dohodkov, morajo delovne organizacije v delitvi dohodka povezovati uresničevanja načela delitve po rezultatih dela s politiko odnosa med akumulacijo in osebnim porabo, ki ustreza potrebam razvoja. V ta namen bodo delovne organizacije v okviru posameznih dejavnosti, panog in grupacij na podlagi samoupravnih dogovorov preučile kriterije in družbeno merila, ki bodo samoupravnim organom v delovnih skupnostih opora za njihove sklepe glede delitve dohodka na osebne dohodke in akumulacijo, pri čemer bodo imele pred očmi dolgoročno koncepcijo razvoja.

Pri tem bomo odpravili limitno stopnjo prispevka iz osebnih dohodkov za proračune družbenopolitičnih skupnosti ter socialnega zavarovanja. Da bi razbremenili gospodarstvo, je treba stopnjo prispevka iz osebnih dohodkov za zvezni proračun zmanjšati na 4,7 stopnja prispevka republik in občin za proračun in socialno zavaro-

vanje pa naj ne prekorači 25 odstotkov skupno. Razen tega je treba, če hočemo doseči razen proračunskih izdatkov, ki jo zagotavljajo instrumenti iz leta 1967, omogočiti, da bodo izkoriščene oblike dohodkov, ki bi jih socialistične republike samostojno uvajale in določale njih višino. Zvezni izvršni svet bo do 15. marca 1968. leta obvestil zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine o uveljavitvi tega stališča resolucije.

V politiki delitve sredstev za splošno porabo se mora prav tako pokazati večja usmeritev v tista področja, ki so posebnega pomena za gospodarstvo in družbeni razvoj (izobraževanje, znanstvenoraziskovalno delo in podobno).

Iz ustreznih sredstev federacije bomo v letu 1968 krili obveznosti glede tujih dolgov, obveznosti do sklada federacije za kreditiranje razvoja gospodarsko nerazvitih krajev, predvidena sredstva za kreditiranje izvoza opreme, v okviru drugih sredstev pa bomo dali, kolikor bo mogoče, prednost gradnji elektroenergetskih objektov.

V tem pogledu je zlasti treba, da v okviru združenih proizvajalcev in zbornic zagotovimo dogovarjanje gospodarstva z namenom, da se razvija integracija, specializacija proizvodnje, kooperacija, proizvodno tehnično sodelovanje in skupno vlaganje kakor tudi dogovarjanje o organiziranem nastopanju v zunanjetrgovinski izmenjavi. S predpisi je treba določiti tudi pooblastila družbeno-

političnim skupnostim in njihovim organom, da zahtevajo v nekaterih primerih dogovorno usklajevanje politike delovnih organizacij, kar se tiče delitve dela, razvojne politike, nastopanja na tujem tržišču in drugega. Procese integracije je treba pospeševati tudi z ustreznimi ukrepi v sklopu ekonomske politike.

Zvezna skupščina bo med letom vzela v pretes in sprejela ukrepe, če bi gibanja nakazovala večje odmike od predvidene politike in osnovnih proporcij, zlasti glede na:

- uresničevanje predvidene dinamike razvoja gospodarstva, posebno naraščanja industrijske proizvodnje;
 - stabilnosti trga in cen;
 - uresničevanje predvidenih gibanj v razvoju gospodarskih odnosov s tujino, povečanje deviznih rezerv in likvidnosti v mednarodnih plačilih;
 - uresničenje predvidenih odnosov v delitvi oziroma v primeru, da se splošna in osebna poraba ne bi gibala v skladu z dinamiko predvidene dejavnosti in da udeležba delovnih organizacij v delitvi družbenega proizvoda ne bi bila dosežena v skladu s smernicami reforme in plana;
 - uresničenje predvidene povečanja zaposlenih mladih kvalificiranih kadrov;
 - uresničenje predvidene povečanja investicij v osnovna sredstva in v stanovanjsko graditve.
- To so nekatere najbolj važne smernice gibanja našega gospodarstva v letu 1968.

P. G.

PSO zastopa dunajsko firmo Goerz Electro na jugoslovanskem tržišču

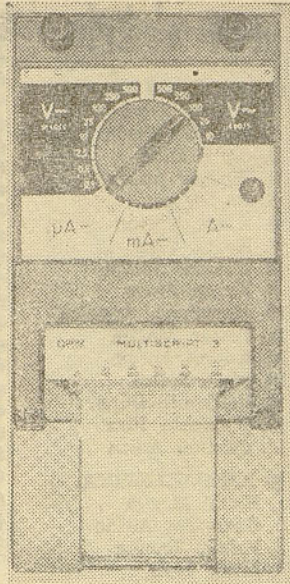
Po večletnem proizvodnotehničnem sodelovanju »Iskra« tovarna instrumentov Otoče — s poznano avstrijsko firmo Goerz Electro — Wien je bila v letošnjem letu sklenjena pogodba, ki ureja sodelovanje pri proizvodnji električnih merilnih instrumentov, hkrati pa je »Iskra« PSO po tej pogodbi postala ekskluzivni zastopnik te firme za Jugoslavijo.

Proizvodni program firme Goerz Electro, ki jo naši kupci največ poznajo po tehnično dovršenih univerzalnih instrumentih, je izredno zanimiv in razen v redkih točkah dopolnjuje Iskrin prodajni program merilnih instrumentov in naprav.

Najzanimivejši merilni instrumenti za naše tržišče so bili razstavljeni na vseh letošnjih sejmih, kjer smo razstavljali program merilne tehnike.

Zanimanje kupcev za merilne instrumente firme Goerz Electro je veliko. Težavo pri prodaji pa predstavlja dejstvo, da nudimo instrumente za devizna sredstva. Na ta način pri kupcu dostikrat nastopa še drugi posrednik — uvoznik, ali pa do posla sploh ne pride.

V tem sestavku želimo opozoriti bralce na posamezne instrumente iz proizvodnega programa firme Goerz, ki so zanimivi tudi za naše obrate in laboratorije.

Merilnih območij, notranjo upornost 666 ohm/V pri enosmernem in izmeničnem toku.

Multiskript 3 ima 22 merilnih območij, notranja upornost za enosmerni tok 20.000 ohm/V, za izmenični tok 5.000 ohm/V.

Merilna naprava za najpreciznejše meritve izmeničnih tokov, napetosti in moči v frekvenčnem območju 30 — 3000 Hz.

Napravo odlikuje visoka točnost, ki je dosežena z vgrajenim enosmerno-izmeničnim komparatorjem.

Prva taka naprava pri nas je bila prodana prav te dni Upravi za mere in dragocene metale v Beogradu.

Zahtevajte vse podrobne komercialne in tehnične informacije v PSO — Branža merilna tehnika, telefon 312-933 Ljubljana. F. O.

in avtomatsko zaščito, ki deluje pri preobremenitvah.

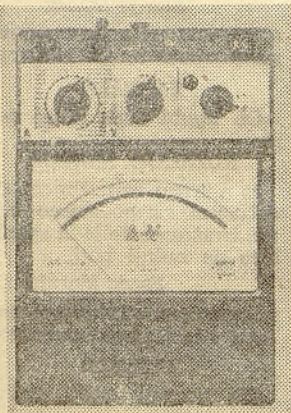
47 merilnih območij od 10mV do 500 V, 0,5 mA do 5 A enosmerno; 0,5 V do 500 V, 10 mA do 5 A izmenično.

Točnostni razred — 0,2 pri enosmernem toku — 0,5 pri izmeničnem toku pri frekvenčnem območju 10 do 20.000 Hz.

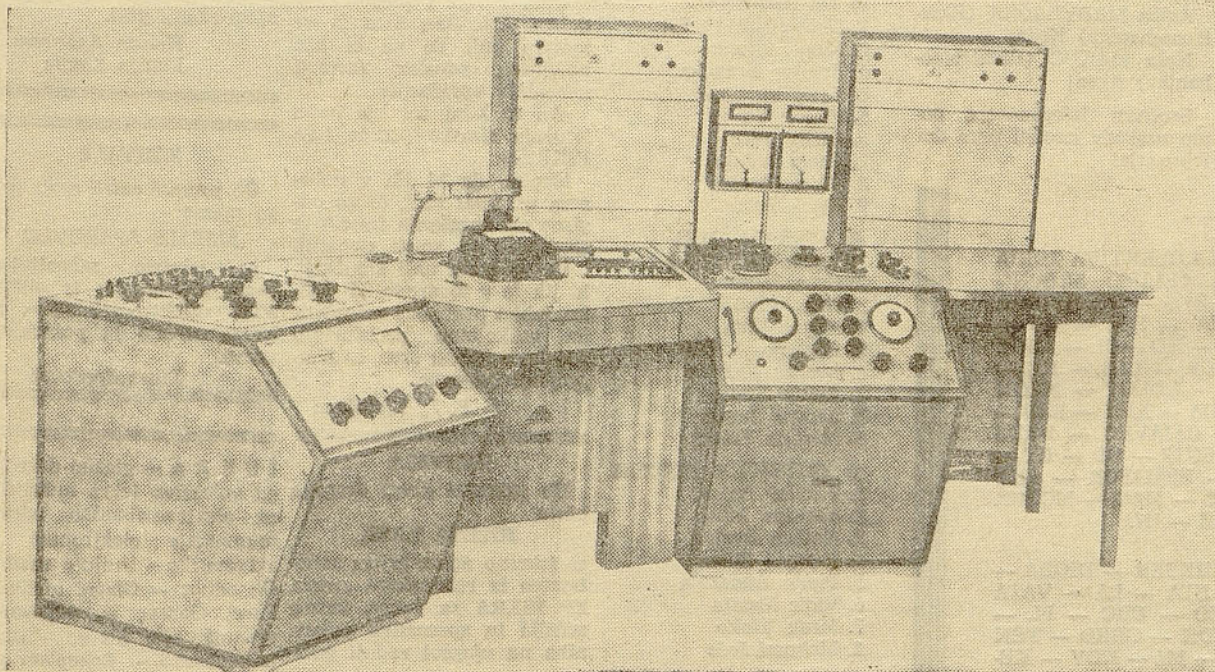
Multiskript

Instrument ima vse lastnosti, ki smo jih vajeni pri univerzalnih instrumentih, obenem pa je pisalnik, ki zapisuje rezultate meritev na registrirani trak.

Multiskript 2, ima 27 me-

Precizijski univerzalni instrument za enosmerni in izmenični tok z vgrajenim termopretvornikom

Precizijska naprava za enosmerni in izmenični tok

Iz sklepov samoupravnih organov

ZDRUŽENO PODJETJE

SKLEPI 13. SEJE UO (10. 1. 1968)

Upravni odbor združene podjetja je predlagal, da se v petek, dne 12. 1. 1968 ob 12. uri skliče v Kranju izredno zasedanje delavskega sveta združenega podjetja v zvezi s problematiko nabave repromateriala po novih deviznih predpisih v letu 1968. Na zasedanje naj se vabijo tudi predstavniki zveznih in republiških organov ter zunanji novinarji.

UO ZP je obravnaval poročilo o poteku deblokacije in likvidacije starega žiro računa.

V zvezi s sedanjo finančno situacijo UO ZP smatra, da bodo dejansko pogoji za deblokado starega žiro računa ustvarjeni šele z novim načinom finančnega poslovanja, ki bo vpeljan z letom 1968, kjer bodo organizacije imele dejanske pogoje, da svoje obveznosti do starega žiro računa izpolnijo, kot je podano v planu.

Pri obravnavanju problematike elektronskega centra je UO ZP sprejel naslednje sklepe:

a) UO ZP soglaša z ustanovitvijo centra za avtomatsko obdelavo podatkov v predloženi obliki in jo daje v razpravo po organizacijah ZP ISKRA in delavskemu svetu ZP v potrditev.

Razprava po organizacijah mora biti končana do 15. 2. 1968.

b) UO ZP soglaša z imenovanjem v. d. direktorja navedenega centra, ki mora biti izvršeno najkasneje do 29. 2. 1968.

c) Iz razlogov, navedenih v materialu, preneha obstajati organizacijsko-kadrovsko področje v sedanji obliki in

se preimenuje v kadrovsko področje z dnem 31. 12. 1968.

UO ZP sprejema na znanje informacijo o nadaljevanju priprav za integracijo med ZP ISKRA KRANJ, RIZOM Zagreb in RUDI ČAJAVCEM Banja Luka in soglaša z intenziviranjem priprav in dela na izdelavi dokončnega predloga.

UO ZP sprejema poročilo o problematiki in pooblašča generalnega direktorja ZP, da ukrene vse potrebno, da bo rešeno naslednje:

— problematika lokacije do 15. 1. 1968.

— vprašanje sofinansiranja za elektronski računski center tako, da ne bodo ogroženi interesi združenega podjetja tako glede uvajanja avtomatske obdelave podatkov kakor tudi zastopanja CDC.

d) UO ZP soglaša s predlogom o organizaciji rednih tečajev v okviru Višje upravne šole ter predlaga v ta namen iz sredstev, predvidenih za šolanje po elaboratu, in Biroja za računalnike oz. PSO znesek ca. 6 — 7 milijonov S din kot dotacija šoli.

e) Generalni direktor ZP je odgovoren za tekoče reševanje kadrovske in eventualne finančne problematike v zvezi s šolanjem kadrov in uvajanjem avtomatske obdelave podatkov.

f) UO ZP zadolžuje finančno-računovodsko področje in investicijsko področje, da izdelata finančno konstrukcijo združevanja sredstev za ustanovitev računskega centra s sedanjimi sofinanserji.

Rok — 30. 1. 1968.

APARATI

SKLEPI 13. SEJE UO (26. 12. 1967)

Upravni odbor je sprejel predloženi gospodarski plan za leto 1968 z naslednjimi predlogi za spremembo oz. dopolnitev:

— Razmerje med osebnimi dohodki in skladi naj ostane 73,1 : 26,9 %.

— Zaradi zanemarjanja perspektive tovarne in razširjenja proizvodnega programa s strani Programskega sektorja ZP je UO zadolžil tehnične strokovnjake v tovarni, vodjo Sektorja IV, ZZA in dva odgovorna na PSO, da analizirajo sedanjo situacijo in ugotovijo glede na proizvodni program 1968 katere izdelke se splača razvijati, kar velja tudi za nadaljnje obdobje.

Poimensko bo stalno komisija določil direktor, ki bo tudi poročal samoupravnim organom o njenih ugotovitvah.

Komisija naj preveri, če je možna pogodbeno vezava med razvojem, tovarno in prodajo.

Komisija naj pripravi vse potrebno za uvedbo licenčno pogodbenega odnosa med tovarno in razvojem.

— Stroški skupnih služb naj za leto 1968 ostanejo enaki planiranim za leto 1967.

131 jubilarov ob dvajsetletnici dela v »Iskri«

V prejšnji številki je bil objavljen članek o slavnostni seji v tovarni »Elektromehanika«, kjer so se zbrali jubilarji 20-letnega dela v ISKRI. Ker je uredništvo prejelo več dopisov, naj objavimo še imena vseh jubilarov, to željo izpolnjujemo danes.

● PRODUKCIJA DELOV

1. Beguš Ivan
2. Benedik Franc
3. Bozovičar Karel
4. Brezar Berta
5. Brezar Jože
6. Cof Ivana
7. Dodič Ana
8. Gabrovec Francka
9. Gabrovec Silvo
10. Glavač Marija
11. Globočnik Ivan
12. Gregorač Polde
13. Gril Silvo
14. Klemenčič Berta
15. Koper Avgust
16. Kovač Franc

17. Naglič Francka
18. Novinc Alojz
19. Perner Marija
20. Stare Danica
21. Stern Jože
22. Veber Ludvik
23. Verbovšek Anton
24. Zakrajšek Marija
25. Zupanc Jožica
26. Zupan Vinko
27. Maček Franc
28. Premru Srečko

● ROTACIJSKI STROJI

1. Hočvar Ljubica
2. Lavtar Ivanka
3. Jerkovič Majda

Zreb je razdelil 22 nagrad

Število 617 poslanih križank (največje doslej!) kaže, da je naše uredništvo ravnalo prav, ko je objavilo novoletno nagradno križanko. Žal je bilo med rešitvami precej nepravilnih. Le-teh seveda pri zrebanju po običajnih merilih nismo mogli upoštevati, pač pa smo pri vseh rešitvah upoštevali napake oz. pomanjkljivosti same križanke.

Posebna komisija, v kateri je sodeloval tudi zastopnik kranjske tovarne iz katere je bilo skoraj 80% prispelih rešitev, je v uredništvu 16. t. m. dopoldne izžrebala 22 nagrad, katere so prejeli naslednji reševalci:

1. Brivnik ISKRA-BRAUN SPECIAL: Stane ŠINKOVEC (Elektromehanika)
2. MEŠALEC »GALEB«: Anton BRADASKA (upokojenec iz Elektromehanike) Kranj.
3. Mešalnik MI-6: Marija USENICNIK (Elektromehanika) Kranj.
4. 10.000 starih dinarjev: Vida BERNETIČ (Sprejemniški) Sežana
5. 5.000 starih dinarjev: Albert LAIBACHER (Elektromehanika) Kranj.
6. 5.000 S dinarjev: Marjeta ZEPIČ (Strokovne službe ZP)
7. 2.000 starih dinarjev:

RESITEV KRIZANKE

Vodoravno:

VSEM ČLANOM DELOVNEGA KOLEKTIVA ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA ŽELIMO SREČNO NOVO LETO — UM — II — EVS — TELEVIZOR — KOLOS — DOK — ETAZA — SLA — SD — NEMALO — LA — ATC — EA — NO — JL — ADUT — BAI — TEE — VOLT — CR — LAS — RE — OB — EE — AMP — NOZ — KOLUT — NEON — IO — OK — CEMETI — ODA — KER — RAF — VALAT — ZA — ANODA — ČAJAVEC — KRIM — NIZ — ENOTA — NOS — SKIP — OD — RT — PEHAR — ŠK — SELEN — SEMAFOR — AKT — ON — BARI — IT — POLŽ — MAG — MOTOR — ROTOR — NI — TKM — IZ — IN.

Navpično:

LUI — AMZS — OBRAT — MIKSER — DIODA — LEON — OVSANI — VS — ETA — LA — VATA — OL — DA — OLJE — MO — CDC — PL — URA — BAŽ — AS — TELEFON — OBED — TEN — UPOR — LOK — ROMAN — MI — NOV — KERAMIKA — EN — SAT — KP — BO — KO — MIR — TUJ — RIO — NA — MJ — IG.

- Emanuel CELESNIK (Elekttronika) Horjul
8. 2.000 starih dinarjev: Stanka ZADRAVEC (Elektromehanika) Kranj
9. 2.000 starih dinarjev: Stane DERMOTA (Elektromehanika) Kranj
10. 2.000 starih dinarjev: Irena ERZEN (Elektromehanika) Kranj

- Dvanajst nagrad po 1.000 starih dinarjev pa prejmejo: Anka LESKOVAR (Elektromehanika) Kranj
Dora HUNJET (Elektromehanika) Kranj
Stanka DOLENC (Elektromehanika) Kranj
Stane KOVAČIČ (Elektromehanika) Kranj
Ivan ERZEN (Elektromehanika) Kranj
Edo SEBENIK (Aparati) Ljubljana
Ela NOVAK (Elektromehanika) Kranj
Brigita KONCAN (Elektromehanika) Kranj
Janenz KOSTANJSEK (PSO —BAŽ) Ljubljana
Tone GARTNER (ZZA) Ljubljana
Anica MEDVESCEK (Elektromehanika) Kranj
Neža MAKUC (Elektromehanika) Kranj

Srečnim izžrebancem bomo nagrade izročili prve dni februarja!

● OBRAT STEVCEV

1. Bajželj Tončka
2. Benedik Pavla
3. Ciglič Dina
4. Finžgar Anton
5. Jelič Vera
6. Kosce Viktor
7. Kovač Vera
8. Kramar Jožica
9. Kump Pavla
10. Martelanc Angelca
11. Pestar Marija
12. Ropret Anton
13. Stefe Jožica
14. Velikanje Dora
15. Vučkovič Elza
16. Čerman Anica

● KINOAKUSTIKA

1. Blažič Marija
2. Bozovičar Anton
3. Faletič Ivanka
4. Mrak Ivan
5. Nagy Karlo
6. Saršanski Damijan
7. Tronkar Avrelj
8. Učakar Francka
9. Zajc Janez

● OBRAT ATN

1. Benegalija Ivan
2. Bernard Kristina
3. Bratun Marija
4. Brezigar Milka
5. Beguš Anica
6. Dolinšek Marija
7. Eržen Justa
8. Gaberšek Tončka
9. Lepovac Matilda
10. Lozar Marija
11. Mežnar Marija
12. Miklavčič Vida
13. Mulej Francka
14. Muraja Ivanka
15. Ogriz Francka
16. Okorn Jožica
17. Petač Pavla
18. Ponikvar Lenka
19. Semolič Pavla
20. Sinkovec Marija
21. Štremfelj Brane
22. Šturm Vinko
23. Tomazin Polonca
24. Verbič Vera
25. Vidic Angel
26. Smole Avgust

● OBRAT STIKAL

1. Bulovec Florjan
2. Naglič Franc
3. Stare Gregor
4. Križnar Jožefa

● ORODJARNA

1. Grobeljšek Vlado
2. Naglič Franc
3. Prestor Francka
4. Šavli Vladimir
5. Plešec Vinko
6. Dular Jože
7. Puzin Ivanka
8. Vidic Marjan
9. Jereb Jože

● VZDRŽEVANJE

1. Bradeško Andrej
2. Gros Janez
3. Gros Vinko
4. Kopač Vida
5. Lapanja Mirko
6. Orehar Florjan
7. Pintar Franc
8. Zbogar Janez
9. Marčun Franc

● TEHNIČNE SLUŽBE

1. Fireder Anton
2. Nadižar Mira
3. Novinc Evalda
4. Pajntar Milan
5. Pipan Stefanija
6. Vidic Marija
7. Mrak Vinko
8. Mokorel Jože

● SLUŽBA KVALITETE

1. Lavtar Ema

OBVESTILO

Obveščamo člane kolektiva »Elektromehanika« — Kranj, da organiziramo za

13. februar 1968

ogled drsalne revije v Celovcu. (Pričetek revije ob 14.30.) Smer: Kranj, Trbiž, Beljak, Celovec.

Kdor nima potnega lista, lahko potuje na kolektivni potni list, za kar potrebuje 1 fotografijo, vprašalno polo z državnim kolekom za 50 S din, moški pa še potrdilo vojnega odseka.

Cena vožnje in vstopnice za mladino v delovnem odnosu in študente vseh šol je 6000 S din, za ostale pa 7250 S din.

Informacije in prijave: Tajništvo sindikata, tel. 395 ali pri tov. Smidu tel. 382. Z 31. januarjem bodo prijave zaključene.

Komisija za kulturo in izlete
pri sind. podružnici
»Elektromehanika«, Kranj

● PLAN IN NABAVA

1. Dolenc Maks
2. Muraja Franc
3. Preša Stane
4. Skrbinc Argene

● ORGANIZACIJA

1. Dagarin Marija
2. Okorn Ivan

● FINANČNA SLUŽBA

1. Čufar Mira
2. Gogala Miro
3. Jarc Franc
4. Keše Marija
5. Kodran Stanka
6. Mrak Polde
7. Oman Jožica
8. Pernuš Ančka
9. Suhar Lidija
10. Trebar Helena
11. Potočnik Marta

● NABAVNA ORGANIZACIJA

1. Cankar Rajko

Vsem jubilarom iskreno čestitamo k 20-letnici dela v »Iskri« in jim želimo nadaljnjih uspehov.
ABC

Pisma bralcev

Tovariš urednik!

Zima nas je s snegom kar dobro »založila«, zato si ne morem kaj, da ne bi kot navdušen smučar zastavil naslednje vprašanje:

»Ali in kdaj ter kje bodo letošnje zimskošportne igre ISKRE?«

Menim, da bi jih v nobenem primeru tudi, če so odvisne od vprašanja finančnih sredstev, ne smeli opustiti.

Da se bodo naši smučarji, ki jih je v tovarnah ZP veliko, lahko pravi čas pripravili na vsakoletno preizkušnjo prosim v imenu vseh, za čimprejšnji odgovor.

P. J., Ljubljana

ZAHVALA

Ob pretežki smrti dragega očeta

JOZETA KRTA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz računskega centra ZP ISKRA za venec, izraze sožalja in spremstvo pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ivanka Fajfar

ZAHVALA

Ob smrti drage mame
AMALIJE PESTAR

se iskreno zahvaljujemo sodelavcem za venec, denarno pomoč, sožalje in vsem, ki so blago pokojnico spremili na zadnji poti.

Valentin Pestar
Feliks Pestar
Marija Maček

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame

ROZALIJE MURAJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem za podarjeno cvetje, izraženo sožalje in spremstvo na zadnji poti.

Franc Muraja

ZAHVALA

Ob prerani smrti najine drage mame

MARIJE SPAROVEC

se najtopleje zahvaljujem vsem sodelavcem in kolektivu ISKRA Otoče, za podarjeni venec in denarno pomoč, ter za številno udeležbo na njeni zadnji poti.

Helena Sparovec
Marija Kenda

ZAHVALA

Ob prerani smrti moje drage mame

MARIJE SPAROVEC

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz obrata ATN »Elektromehanika«, za izraze sožalja in poklonjeni venec.

Janez Sparovec

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko telekomunikacije elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in kličej: »ČP Gorenjski tisk« Kranj